

SENAT DE BELGIQUE BELGISCHE SENAAT

SESSION DE 1959-1960

SEANCE DU 14 JUIN 1960

Projet de loi accordant des avantages sociaux
aux universités et établissements assimilés.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Par suite de l'accroissement de la population estudiantine et de l'accès aux études supérieures de jeunes gens issus de classes sociales moins favorisées, les universités ont, en plus de leur mission traditionnelle, à assumer de nouvelles tâches pour aider l'étudiant à résoudre les problèmes étrangers à l'enseignement : logement, nourriture, soins de santé, vie culturelle et sportive, orientation psychologique et professionnelle.

Dans ce but elles ont créé ou patronné des cités, des restaurants, des services sociaux, des services d'orientation. Or le champ d'action et la responsabilité de ces organismes ne font que s'étendre. C'est ainsi que les prochaines années vont donner une acuité particulière au problème du logement des étudiants. Les établissements qui disposent déjà de cités et de homes vont devoir les transformer et les agrandir. Quant à ceux qui, pour des raisons purement financières, n'ont pu créer ces installations, il est urgent de leur permettre de combler cette lacune.

Il est de plus en plus certain que les moyens ordinaires ne peuvent suffire à soutenir une action cependant essentielle pour la formation physique et morale de l'étudiant, action qui, au-delà de chaque institution, intéresse l'avenir même de la nation.

L'intervention de l'Etat s'impose dès lors avec évidence. Du reste, celle-ci se manifeste déjà par l'inscription au budget ordinaire de subventions

ZITTING 1959-1960

VERGADERING VAN 14 JUNI 1960

Ontwerp van wet houdende toekenning van sociale voordelen aan de universiteiten en gelijkgestelde inrichtingen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Ingevolge de toeneming van het aantal studenten en de toelating tot de hogere studiën van jongelui uit minder gegoede sociale klassen, hebben de universiteiten, buiten hun traditionele zending, nieuwe opdrachten te vervullen om de student te helpen bij de oplossing van problemen die met het onderwijs niets hebben te maken : huisvesting, voeding, gezondheidszorgen, cultuur, sport, psychologische oriëntering en beroepsoriëntering.

Te dien einde hebben zij studententehuizen, restaurants, sociale diensten, diensten voor voorlichting opgericht of gepatroneerd. Het actiegebied nu en de verantwoordelijkheid van die organismen nemen voortdurend uitbreiding. Aldus zal in de eerstkomende jaren het probleem van de huisvesting der studenten zeer scherp op de voorgrond treden. De inrichtingen die nu reeds over studentenverblijven en -tehuizen beschikken zullen ze moeten verbouwen en vergroten. Aan degenen die om financiële redenen zulke installaties niet konden oprichten, dient dringend de mogelijkheid geboden om die leemte aan te vullen.

Het blijkt hoe langer hoe meer dat de gewone middelen niet meer volstaan om een actie te steunen die nochtans essentieel is voor de fysische en morele vorming van de student, een actie die, boven elke inrichting, de toekomst zelf van de natie aanbelangt.

Het lijkt derhalve geen twijfel dat de tussenkomst van de Staat volstrekt geboden is. Deze tussenkomst komt overigens reeds tot uiting door

d'un total de 12 millions de francs au profit des services sociaux, des services d'orientation et des restaurants estudiantins des universités et établissements y assimilés.

Toutefois le fait que ces subventions restent liées au vote de la loi budgétaire et que leur montant est fixé en dehors de toute norme évolutive ne permet pas de considérer cette forme d'aide comme satisfaisante.

Le présent projet tend à remédier à ces insuffisances de façon durable.

**

L'article 1er pose le principe d'une intervention permanente en faveur des services d'assistance sociale aux étudiants, ce terme étant pris dans une acception très générale qui n'est pas limitée par l'aspect actuel de cette assistance. Dès à présent il y a lieu de citer, comme l'une des fins principales de cette intervention, la contribution à la construction, la modernisation, l'agrandissement et l'aménagement des cités d'étudiants qui ne sont pas seulement des centres de séjour mais aussi des foyers d'activités para-universitaires.

L'article 2 établit les bases de calcul de la subvention. Il est indubitable qu'en raison de l'objectif purement social qui est poursuivi, celles-ci doivent être trouvées dans le chiffre de la population estudiantine.

Qu'il s'agisse de logement, de nourriture ou de médecine préventive, ces dépenses sont fonction du nombre de cas traités. Par conséquent, les interventions de cette nature doivent être en rapport avec le nombre des étudiants fréquentant l'établissement, sans faire de distinction entre institutions de l'Etat et institutions libres (1).

Ce principe doit cependant être complété par :

1° la fixation d'un minimum incompressible de frais fondamentaux d'établissement et de fonctionnement des organismes intéressés, quel que soit le chiffre de population ;

2° la détermination des tranches de population justifiant les majorations qui s'ajoutent au minimum prévu ci-dessus.

Le montant du minimum a été fixé selon les normes suivantes :

(1) Il convient de remarquer qu'en vertu de la définition donnée par l'article 1er du projet, les facultés universitaires Notre-Dame de la Paix à Namur et la faculté universitaire St-Louis à Bruxelles recevront désormais des avantages sociaux dont elles étaient exclues dans le système actuel.

het uittrekken op de gewone begroting van toelagen voor een totaal van 12 miljoen frank ten voordele van de sociale diensten, de diensten voor oriëntering en de studentenrestaurants der universiteiten en gelijkgestelde inrichtingen.

Het feit echter dat deze toelagen afhankelijk blijven van de goedkeuring van de begrotingswet en dat hun bedrag buiten elke fluctuerende norm wordt vastgesteld, laat niet toe deze wijze van hulp als bevredigend te beschouwen.

Dit ontwerp heeft tot doel aan deze ontoereikendheid een definitieve oplossing te geven.

**

In artikel 1 wordt het beginsel gesteld van een permanente bijdrage ten gunste van de diensten voor maatschappelijke hulp aan de studenten. Deze term wordt in een zeer ruime betekenis opgevat en wordt niet beperkt door de huidige vorm van deze hulp. Van nu af aan dient als een van de voornaamste bestemmingen van deze bijdrage aangegeven, de bijdrage voor de bouw, de modernisering, de uitbreiding en de geschiktmaking van de studententehuizen, die niet alleen verblijfscentra zijn doch ook centra van para-universitaire activiteiten.

In artikel 2 worden de grondslagen voor de berekening van de toelage aangegeven. Het lijdt geen twijfel dat wegens het zuiver sociaal doel dat nagestreefd wordt deze moeten gevonden worden in het bevolkingscijfer van deze centra.

Of het nu om logies, voeding of preventieve geneeskunde gaat, deze uitgaven zijn afhankelijk van het aantal behandelde gevallen. Bijgevolg moeten dergelijke bijdragen in verhouding staan tot het aantal studenten die de instelling bezoeken zonder dat een onderscheid gemaakt wordt tussen de inrichtingen van de Staat en de vrije inrichtingen (1).

Dit beginsel moet nochtans aangevuld worden door :

1° de vaststelling van een niet verder te drukken minimum van de kosten voor de oprichting en de werking van de betrokken instellingen, welke ook hun bevolkingscijfer zij ;

2° de vaststelling van bevolkingstranches voor de berekening van de verhogingen die bij het hiervoor bedoelde minimum komen.

Het bedrag van het minimum werd volgens de volgende normen bepaald :

(1) Het dient aangestipt dat krachtens de in artikel 1 van het ontwerp gegeven bepaling de universitaire faculteiten van Notre-Dame de la Paix te Namen en de universitaire faculteit Sint-Aloysius te Brussel voortaan de sociale voordelen zullen genieten waarvan ze in het huidig stelsel uitgesloten waren.

- 15 millions de francs pour une population de 5.000 étudiants et moins dans les universités ;
- 1,5 million de francs pour une population de 250 étudiants et moins dans les établissements assimilés.

Les majorations :

- 20 p. c. pour chaque tranche complète de 1.000 étudiants au-delà de 5.000 dans les universités, et de 50 étudiants au-delà de 250 dans les établissements assimilés.

Sur la base des chiffres de population actuellement connus le montant annuel des subventions ainsi octroyées sera de 53.250.000 francs, soit 41.250.000 francs de plus que dans le régime actuel. Le gouvernement a ainsi marqué sa volonté d'entreprendre une politique d'envergure et à longue échéance.

En échange de cet effort considérable le gouvernement doit recevoir l'assurance que les fonds ainsi versés sont réellement et exclusivement affectés aux fins voulues et ne sont pas confondus avec les autres ressources des établissements. C'est pourquoi les organismes bénéficiaires devront en vertu de l'article 4 du projet constituer une personnalité juridique et être agréés par le Roi. La plus grande latitude sera laissée quant aux formes de cette personnalité juridique. Le gouvernement émet cependant le vœu qu'à cette occasion, les étudiants soient appelés à participer à la gestion des œuvres qui les intéressent au premier chef.

En ce qui concerne les établissements de l'Etat, les organismes bénéficiaires seront soumis à la surveillance d'un commissaire du gouvernement, celui-ci devant dans le cas des universités de Gand et de Liège être le fonctionnaire prévu par l'article 51 de la loi du 28 avril 1953 sur l'organisation de l'enseignement supérieur dans les universités de l'Etat. Les modalités de cette surveillance seront fixées de manière à assurer une collaboration fructueuse entre le département de l'Instruction publique et les organismes intéressés.

L'entrée en vigueur de ces dispositions a été fixée au 1er janvier 1961, c'est-à-dire que, conformément à l'article 3, alinéa 1er, les majorations éventuelles de subventions seront prévues pour la première fois au budget de 1961 sur la base du nombre d'étudiants inscrits pendant l'année académique 1959-1960.

Le projet que j'ai l'honneur de soumettre à vos suffrages, Mesdames, Messieurs, doit assurer non seulement dans l'immédiat, mais aussi dans l'avenir, des conditions de travail convenables à nos étudiants. Il faut que les moins favorisés de ceux-

- 15 miljoen frank voor een bevolking van 5.000 studenten en minder in de universiteiten ;
- 1,5 miljoen frank voor een bevolking van 250 studenten en minder in de gelijkgestelde inrichtingen.

De verhogingen :

- 20 pct. voor elke volledige tranche van 1.000 studenten boven de 5.000 in de universiteiten, en van 50 studenten boven de 250 in de gelijkgestelde inrichtingen.

Met de bevolkingscijfers die thans gekend zijn tot grondslag, zal het jaarlijks bedrag van de aldus verleende toelagen 53.250.000 frank belopen, dit is 41.250.000 frank meer dan onder het huidige stelsel. Hierdoor heeft de regering duidelijk aangetoond dat zij een ruime politiek wil voeren : een politiek op lange termijn.

Als tegenwaarde van deze aanzienlijke inspanning, moet de regering de waarborg bekomen dat de aldus uitgekeerde geldsommen werkelijk en uitsluitend voor de vooropgezette doeleinden worden aangewend en dat ze zouden gescheiden blijven van de andere inkomsten der inrichtingen. Daarom moeten de begunstigde organismen, krachtens artikel 4 van het ontwerp, een rechtspersoon zijn en door de Koning zijn erkend. Wat de vormen van deze rechtspersoon betreft, zal een zeer grote vrijheid verleend worden. De regering uit evenwel de wens dat de studenten, bij deze gelegenheid, zouden uitgenodigd worden om aan het beheer van de werken waarbij zij de eersten baat zullen vinden, mede te helpen.

Wat de rijksinrichtingen betreft, zullen de begunstigde organismen onderworpen worden aan het toezicht van een regeringscommissaris die voor de universiteiten te Gent en te Luik de ambtenaar moet zijn welke bedoeld is bij artikel 51 der wet van 28 april 1953 betreffende de inrichting van het hoger onderwijs in de rijksuniversiteiten. De modaliteiten voor dat toezicht zullen op zulkdanige wijze vastgesteld worden dat een vruchtbare samenwerking tot stand komt tussen het departement van Openbaar Onderwijs en de betrokken organismen.

De inwerkingtreding dezer bepalingen werd vastgesteld op 1 januari 1961, d.w.z. dat, overeenkomstig artikel 3, eerste lid, de eventuele toelagenvermeerderingen voor de eerste maal zullen voorzien worden op de begroting voor 1961, op grond van het aantal studenten ingeschreven tijdens het academiejaar 1959-1960.

Het ontwerp dat ik de eer heb U, Dames en Heren, ter goedkeuring voor te leggen, strekt ertoe aan onze studenten degelijke werkvoorwaarden te waarborgen niet alleen nu doch ook in de toekomst. Het is nodig dat de minst begun-

ci soient débarrassés des soucis matériels qui les enlèvent à leurs études ; il faut qu'ils se sentent guidés et conseillés dans le choix de leur carrière ; il faut que l'université leur donne non seulement le savoir mais aussi la culture. C'est de cette action que dépendent les qualités morales de ceux qui constitueront demain les cadres de la société.

stigten onder hen, ontlast zouden worden van de materiële zorgen waardoor ze van hun studies afgetrokken worden ; het is nodig dat ze zich gesteund en geleid voelen bij de keuze hunner loopbaan ; de universiteit moet hen niet alleen kennis doch ook cultuur bijbrengen. Van die actie zijn de morele kwaliteiten afhankelijk van degenen die morgen de kaders van de maatschappij zullen vormen.

Le Ministre de l'Instruction publique,

De Minister van Openbaar Onderwijs,

Ch. MOUREAUX.

**Projet de loi accordant des avantages sociaux
aux universités et établissements assimilés.**

BAUDOUIN,
ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Instruction publique,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRE-
TONS :

Notre Ministre de l'Instruction publique est chargé de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

Article Premier.

Il est accordé annuellement des subventions aux organismes d'assistance aux étudiants des universités et des établissements y assimilés en vertu des lois coordonnées sur la collation des grades académiques et le programme des examens universitaires.

Ces subventions doivent notamment aider au fonctionnement des services sociaux, des services d'orientation, des restaurants et homes étudiants et contribuer à la construction, à la modernisation, à l'agrandissement et à l'aménagement des cités d'étudiants.

Art. 2.

Les subventions sont calculées sur la base du nombre des étudiants inscrits dans chacune des universités intéressées ou des institutions y assimilées. Quel que soit ce nombre, elles ne peuvent être inférieures, pour l'ensemble des organismes bénéficiaires, à 15 millions de francs par université et à 1.500.000 francs par établissement assimilé.

Ces montants sont majorés de 20 p. c. pour chaque tranche supplémentaire et complète de 1.000 étudiants inscrits au-delà de 5.000 dans une université et de 50 étudiants inscrits au-delà de 250 dans un établissement assimilé.

Art. 3.

Les subventions sont inscrites au budget du Ministère de l'Instruction publique de l'année suivant la clôture de l'année académique pour la-

Ontwerp van wet houdende toekenning van sociale voordelen aan de universiteiten en gelijkgestelde inrichtingen.

BOUDEWIJN,
KONING DER BELGEN,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden,
HEIL.

Op de voordracht van Onze Minister van Openbaar Onderwijs,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Openbaar Onderwijs is gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Eerste Artikel.

Jaarlijks worden toelagen verleend aan de instellingen voor hulpverlening aan de studenten van de universiteiten en van de inrichtingen die ermee gelijkgesteld zijn krachtens de gecoördineerde wetten op de toekenning van de academische graden en het programma van de universitaire examens.

Deze toelagen moeten namelijk de werking bevorderen van de sociale diensten, de oriënteringsdiensten, de spijshuizen en studententehuizen, en bijdragen tot de bouw, de modernisering, de vergroting en de geschiktmaking der studententehuizen.

Art. 2.

De toelagen worden berekend op basis van het aantal studenten in elk der betrokken universiteiten of daarmee gelijkgestelde inrichtingen ingeschreven. Welk ook hun aantal zij, mogen de toelagen voor het geheel van de begunstigde instellingen niet lager zijn dan 15 miljoen frank per universiteit en 1.500.000 frank per ermee gelijkgestelde inrichting.

Deze bedragen worden met 20 t. h. verhoogd voor elke bijkomende en volledige tranche van 1.000 studenten ingeschreven boven de 5.000 in een universiteit en van 50 studenten ingeschreven boven de 250 in een ermee gelijkgestelde inrichting.

Art. 3.

De toelagen worden uitgetrokken op de begroting van het Ministerie van Openbaar Onderwijs van het jaar volgend op de sluiting van het

quelle le nombre d'étudiants est pris en considération pour la majoration éventuelle des subventions.

Elles font l'objet de liquidations trimestrielles.

Art. 4.

Pour être admis au bénéfice des subventions les organismes d'assistance aux étudiants visés à l'article 1er doivent jouir de la personnalité juridique et être agréés par le Roi.

Ils doivent communiquer annuellement au Ministre de l'Instruction publique leurs budgets et comptes ainsi qu'un rapport justifiant l'usage fait des subventions accordées.

Dans les universités de l'Etat, ces organismes sont soumis à la surveillance du commissaire du Gouvernement ; dans les établissements de l'Etat assimilés aux universités, la surveillance est exercée par un commissaire du Gouvernement désigné par le Ministre de l'Instruction publique.

Art. 5.

La présente loi sort ses effets au 1er janvier 1961.

Donné à Bruxelles, le 13 juin 1960.

academisch jaar waarvoor het studentenaantal in aanmerking wordt genomen voor de eventuele vermeerdering van de toelagen.

Ze worden driemaandelijks uitbetaald.

Art. 4.

Om voor subsidiëring in aanmerking te komen, moeten de in artikel 1 genoemde instellingen voor hulpverlening aan studenten rechtspersoonlijkheid bezitten en door de Koning erkend zijn.

Zij moeten hun begroting en rekening, alsmede een verslag ter verantwoording van het gebruik van de ontvangen toelagen, jaarlijks aan de Minister van Openbaar Onderwijs overleggen.

In de Rijksuniversiteiten zijn zij onderworpen aan het toezicht van de Regeringscommissaris ; in de met de universiteiten gelijkgestelde Rijksinrichtingen wordt op hen toezicht gehouden door een Regeringscommissaris aangewezen door de Minister van Openbaar Onderwijs.

Art. 5.

Deze wet heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1961.

Gegeven te Brussel, 13 juni 1960.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI :

Le Ministre de l'Instruction publique,

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Openbaar Onderwijs,

Ch. MOUREAUX.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Instruction publique, le 21 avril 1960, d'une demande d'avis, *dans un délai ne dépassant pas trois jours*, sur un projet de loi « accordant des avantages sociaux aux universités et aux établissements y assimilés », a donné le 22 avril 1960 l'avis suivant :

Le projet tend à instaurer un régime durable et légal en matière de subventionnement des organismes d'assistance aux étudiants des universités et des établissements qui y sont assimilés en vertu des lois coordonnées sur la collation des grades académiques et le programme des examens universitaires.

L'exposé des motifs consacre au mode de subventionnement actuel le commentaire ci-après :

« L'intervention de l'Etat s'impose dès lors avec évidence. Du reste, celle-ci se manifeste déjà par l'inscription au budget ordinaire de subventions d'un total de 12 millions de francs au profit des services sociaux, des services d'orientation et des restaurants estudiantins des universités et établissements y assimilés.

» Toutefois, le fait que ces subventions restent liées au vote de la loi budgétaire et que leur montant est fixé en dehors de toute norme évolutive ne permet pas de considérer cette forme d'aide comme satisfaisante.

» Le présent projet tend à remédier à ces insuffisances de façon durable.

» L'article 1er pose le principe d'une intervention permanente en faveur des services d'assistance sociale aux étudiants. »

Par l'effet de la réglementation projetée, les organismes intéressés, qui ne pouvaient jusqu'à présent bénéficier de subventions que dans les conditions prévues par arrêté royal et pour autant que les crédits nécessaires fussent inscrits au budget, puiseront désormais le droit aux subventions directement dans la loi, les crédits indispensables devant être inscrits annuellement au budget en exécution de la loi.

**

Aux termes de l'article 3 du projet les subventions sont inscrites au budget du Ministère de l'Instruction publique de l'année qui suit la clôture de l'année académique visée.

Les articles précédents ne faisant pas allusion à une année académique, l'expression « année académique visée » est, en l'espèce, dénuée de sens. Sans doute, doit-elle s'entendre de l'année académique pour laquelle les subventions sont octroyées. S'il est tenu compte, pour la fixation du taux de la subvention, du nombre d'étudiants de cette année académique, il s'ensuivra que les subventions seront chaque fois octroyées pour la dernière année académique écoulée et que chacune des liquidations trimestrielles n'interviendra que quinze mois après que la dépense correspondante aura été effectuée.

Cette disposition est à rapprocher de l'article 5, qui fixe l'entrée en vigueur de la loi au 1er janvier 1961. Ce

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 21e april 1960 door de Minister van Openbaar Onderwijs verzocht hem, *binnen een termijn van ten hoogste drie dagen*, van advies te dienen over een ontwerp van wet « betreffende de toekenning van sociale voordelen aan de universiteiten en de ermee gelijkgestelde inrichtingen », heeft de 22^e april 1960 het volgend advies gegeven :

Het ontwerp wil een duurzame en wettelijke regeling tot stand brengen voor de subsidiëring van de instellingen voor hulpverlening aan studenten van de universiteiten en van de inrichtingen die krachtens de gecoördineerde wetten op de toekenning der academische graden en het programma der universitaire examens, met de universiteiten zijn gelijkgesteld.

De memorie van toelichting commentarieert de bestaande wijze van subsidiëring als volgt :

« Het lijkt geen twijfel dat de tussenkomst van de Staat volstrekt geboden is. Deze tussenkomst komt overigens reeds tot uiting door het uittrekken op de gewone begroting van toelagen voor een totaal van 12 miljoen frank ten voordele van de sociale diensten, de diensten voor oriëntering en de studentenrestaurants der universiteiten en gelijkgestelde inrichtingen.

» Het feit echter dat deze toelagen afhankelijk blijven van de goedkeuring van de begrotingswet en dat hun bedrag buiten elke fluctuerende norm wordt vastgesteld, laat niet toe deze wijze van hulp als bevredigend te beschouwen.

» Dit ontwerp heeft tot doel aan deze ontoereikendheid een definitieve oplossing te geven.

» In artikel 1 wordt het beginsel gesteld van een permanente bijdrage ten gunste van de diensten voor maatschappelijke hulp aan de studenten. »

De in uitzicht gestelde regeling zal ten gevolge hebben dat, waar tot dusver de betrokken organismen enkel aanspraak konden maken op toelagen onder voorwaarden bepaald bij koninklijk besluit en indien de daartoe nodige kredieten op de begroting waren uitgetrokken, hun aanspraken voortaan in de wet zelf steun zullen vinden en de nodige kredieten jaarlijks ter uitvoering van de wet op de begroting zullen moeten worden uitgetrokken.

**

Luidens artikel 3 worden de toelagen uitgetrokken op de begroting van het Ministerie van Openbaar Onderwijs voor het jaar volgend op de sluiting van het bedoelde academisch jaar.

Aangezien er in geen van de voorgaande artikelen van enig academisch jaar wordt melding gemaakt, is de uitdrukking « bedoelde academisch jaar » hier nietszeggend. Waarschijnlijk moet men hieronder verstaan « academisch jaar waarover de toelagen worden verleend ». Het studentenaantal voor dit academisch jaar zou in aanmerking worden genomen voor het bepalen van het bedrag der toelage. Is dit zo, dan volgt daaruit dat de toelagen telkens worden verleend voor het laatste academisch jaar dat voorbij is en dat elke driemaandelijke uitbetaling eerst geschiedt vijftien maanden nadat de overeenstemmende uitgave werd gedaan.

Deze bepaling is in verband te brengen met artikel 5, volgens hetwelk de wet 1 januari 1961 in werking treedt.

dernier article est susceptible de deux interprétations fort divergentes. Faut-il, en effet, entendre par cet article que les premiers crédits seront inscrits au budget de l'exercice 1961 de sorte que la première année académique qui donnera lieu à l'octroi de subventions sur la base du nouveau régime sera l'année académique 1959-1960, ou bien cette disposition signifie-t-elle, au contraire, que les premières subventions seront accordées pour la partie de l'année académique 1960-1961 postérieure au 1er janvier 1961, le premier crédit n'étant, dans ce cas, prévu qu'au budget de 1962 et à raison seulement des $\frac{3}{4}$ du montant annuel des subventions ?

Il paraît indispensable de préciser la portée de cette disposition soit dans le texte de l'article 5, soit dans l'exposé des motifs.

**

L'article 4 subordonne l'octroi des subventions à la condition que « les organismes bénéficiaires constituent une personnalité juridique distincte agréée par le Roi ». Dans le texte néerlandais, par contre, il est question d'une « bijzondere rechtspersoonlijkheid ».

L'exposé des motifs reprend, en son texte français, l'expression « personnalité juridique distincte » et y fait correspondre, dans le texte néerlandais, l'expression « afzonderlijk rechtspersoon ». Il ajoute que « la plus grande latitude sera laissée quant aux formes de cette personnalité juridique ».

Il ressort de ce même exposé des motifs que la disposition de l'article 4 signifie que les organismes bénéficiaires doivent constituer une personnalité juridique distincte de celle des universités de l'Etat (loi du 5 juillet 1920) ou de celle des universités libres et des établissements y assimilés. Cette personnalité juridique peut s'acquérir de toute manière prévue par la loi. L'organisme constitué sous l'une ou l'autre forme doit, au surplus, être agréé par le Roi.

Toutes ces précisions devraient ressortir plus clairement des termes de la disposition dont s'agit, laquelle encourt de surcroît le reproche de présenter certaines prescriptions sous forme de conditions auxquelles les organismes en question devront satisfaire pour être admis au bénéfice des subventions.

Il est proposé de rédiger cet article comme suit :

« Article 4.

» Pour être admis au bénéfice des subventions, les organismes d'assistance aux étudiants visés à l'article 1er doivent jouir de la personnalité juridique et être agréés par le Roi.

» Ils doivent communiquer annuellement au Ministre de l'Instruction publique leurs budgets et comptes ainsi qu'un rapport justifiant l'usage fait des subventions accordées.

» Dans les universités de l'Etat, ces organismes sont soumis à la surveillance du commissaire du Gouvernement ; dans les établissements de l'Etat assimilés aux universités, la surveillance est exercée par un commissaire du Gouvernement désigné par le Ministre de l'Instruction publique. »

**

Dit artikel kan twee zeer verschillende zaken betekenen. Moet men hieronder verstaan dat de eerste kredieten zullen worden uitgetrokken op de begroting voor 1961 zodat het eerste academisch jaar voor hetwelk toelagen op grond van de nieuwe regeling zullen worden verleend, het academisch jaar 1959-1960 is ? Betekent die bepaling ingedeel dat de eerste toelage zal worden verleend voor het gedeelte van het academisch jaar 1960-1961 dat na 1 januari 1961 komt, zodat eerst op de begroting voor 1962 een krediet zal worden uitgetrokken en dat alleen voor $\frac{3}{4}$ van het jaarlijks bedrag van de toelagen ?

Verduidelijking, hetzij in de tekst van artikel 5, hetzij in de memorie van toelichting lijkt onontbeerlijk.

**

Artikel 4 stelt als voorwaarde voor het bekomen van de toelage : « de begunstigde instellingen moeten een bijzondere rechtspersoonlijkheid bezitten door de Koning erkend ».

Volgens de memorie van toelichting « moeten de begunstigde organismen, krachtens artikel 4 van het ontwerp, een afzonderlijk rechtspersoon zijn en door de Koning zijn erkend. Wat de vormen van deze rechtspersoon betreft, zal een zeer grote vrijheid verleend worden ».

Volgens de commentaar in de memorie van toelichting betekent het bepaalde in artikel 4 dat de organismen een rechtspersoonlijkheid moeten bezitten die onderscheiden is van die van de Rijksuniversiteiten (wet van 5 juli 1920) of van die van de vrije universiteiten en daarmee gelijkgestelde instellingen. Deze rechtspersoonlijkheid kan worden verworven op enige wijze bepaald door de wet. Daarenboven moet de onder de ene of andere vorm opgerichte instelling erkend worden door de Koning.

Dit alles zou duidelijker moeten blijken uit de bewoordingen van vermelde bepaling, waaraan men bovendien nog kan verwijten dat zij sommige voorschriften ten onrechte voorstelt als zouden zij voorwaarden zijn waaraan de instellingen moeten voldoen om voor subsidiëring in aanmerking te komen.

Volgende lezing wordt voor dit artikel voorgesteld :

« Artikel 4.

» Om voor subsidiëring in aanmerking te komen, moeten de in artikel 1 genoemde instellingen voor hulpverlening aan studenten rechtspersoonlijkheid bezitten en door de Koning erkend zijn.

» Zij moeten hun begroting en rekening alsmede een verslag ter verantwoording van het gebruik van de ontvangen toelagen jaarlijks aan de Minister van Openbaar Onderwijs overleggen.

» In de Rijksuniversiteiten zijn zij onderworpen aan het toezicht van de Regeringscommissaris ; in de met de universiteiten gelijkgestelde Rijksinrichtingen wordt op hen toezicht gehouden door een Regeringscommissaris aangewezen door de Minister van Openbaar Onderwijs. »

**

Pour le surplus, le projet appelle quelques observations de pure forme.

La version néerlandaise de l'article 1er manque de précision. Aussi cet article serait-il mieux rédigé comme suit :

« *Artikel 1.*

» Jaarlijks worden toelagen verleend aan de instellingen voor hulpverlening aan de studenten van de universiteiten en van de inrichtingen die ermee gelijkgesteld zijn krachtens de gecoördineerde wetten op de toekenning van de academische graden en het programma van de universitaire examens.

» Deze toelagen moeten namelijk de werking bevorderen van de sociale diensten, de oriënteringsdiensten, de spijshuizen en studententehuizen, en bijdragen tot de bouw, de modernisering, de vergroting en de geschiktmaking der studententehuizen. »

De même, l'article 2, alinéa 1er, gagnerait à être rédigé comme suit :

« *Article 2.*

» Les subventions sont calculées sur la base du nombre des étudiants inscrits dans chacune des universités intéressées ou des institutions y assimilées. Quel que soit ce nombre, elles ne peuvent être inférieures, pour l'ensemble des services et organismes bénéficiaires, à 15 millions de francs par université et à 1.500.000 francs par établissement assimilé. »

La chambre était composée de

MM. A. VRANCKX, conseiller d'Etat, président ;

G. VAN BUNNEN et K. MEES, conseillers d'Etat;

C. ROUSSEAUX, greffier adjoint, greffier.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. G. VAN BUNNEN.

Le rapport a été présenté par M. H. ADRIAENS, auditeur.

Le Greffier, — De Griffier,
(s./w. get.) C. ROUSSEAUX.

Voorts zijn er nog enige opmerkingen betreffende de vorm te maken.

Artikel 1 is, in de Nederlandse tekst althans, onnauwkeurig opgesteld.

De volgende lezing verdient aanbeveling :

« *Artikel 1.*

» Jaarlijks worden toelagen verleend aan de instellingen voor hulpverlening aan de studenten van de universiteiten en van de inrichtingen die ermee gelijkgesteld zijn krachtens de gecoördineerde wetten op de toekenning van de academische graden en het programma van de universitaire examens.

» Deze toelagen moeten namelijk de werking bevorderen van de sociale diensten, de oriënteringsdiensten, de spijshuizen en studententehuizen en bijdragen tot de bouw, de modernisering, de vergroting en de geschiktmaking der studententehuizen. »

Ook artikel 2, eerste lid, zou juister kunnen worden gesteld en wel als volgt :

« *Artikel 2.*

» De toelagen worden berekend op basis van het aantal studenten in elk der betrokken universiteiten of daarmede gelijkgestelde inrichtingen ingeschreven. Welk ook dit aantal zij, mogen de toelagen voor het geheel van de begunstigten der diensten en instellingen niet lager zijn dan 15 miljoen frank per universiteit en 1.500.000 frank per ermee gelijkgestelde inrichting. »

De kamer was samengesteld uit de

HH. A. VRANCKX, raadsheer van State, voorzitter ;

G. VAN BUNNEN en K. MEES, raadsheren van State ;

C. ROUSSEAUX, adjunct-griffier, griffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. G. VAN BUNNEN.

Het verslag werd uitgebracht door de H. H. ADRIAENS, auditeur.

Le Président, — De Voorzitter,
(s./w. get.) A. VRANCKX.